

Raadsvoorstel

Zaaknummer: Z/23/077174/382502
Datum collegebesluit: n.v.t.
Datum commissievergadering: donderdag 18 januari 2024
Datum raadsvergadering: donderdag 1 februari 2024

Soort Voorstel: Raadsvoorstel
Onderwerp: Rapport Rekenkamercommissie Onderzoek minimabeleid
Portefeuillehouder: Wethouder De Bruijn
Programma:

Kernboodschap: De Rekenkamercommissie (RKC) heeft onderzoek gedaan naar het minimabeleid. Doel van het onderzoek was inzicht krijgen in het vastgestelde beleid, de uitvoering van het beleid, de ervaring van gebruikers en hoe de gemeenteraad hierop kan sturen.

Bijlagen: Aanbiedingsbrief RKC en onderzoeksrapport minimabeleid d.d. 1 september 2023.

Beslispunten Het college op te dragen om in het Koersdocument minimabeleid, dat gepland staat voor besluitvorming op 11 april 2024, inzichtelijk te maken welke aanbevelingen wel en welke niet uitgevoerd kunnen worden zodat de raad hierover op dat moment kan besluiten.

Relatie met:

- Agendapunt: *(bijv. een aangehouden stuk of een stuk wat nog moet komen of al geweest is)*
- Toezegging:
- Amendement/motie:
- Schriftelijke vragen:

Onderwerp

Rapport Rekenkamercommissie minimabeleid

Aanleiding onderzoek

Gemeenten hebben een belangrijke rol in het bestrijden van armoede. Zij voeren wettelijke taken uit op dit gebied. Daarnaast ontwikkelen gemeenten initiatieven op het gebied van inkomensondersteuning en participatiebevordering. De Rekenkamercommissie heeft een onderzoeksrapport opgeleverd over minimabeleid. Het onderzoeksonderwerp valt onder het thema 'sociaal domein'; één van de vier leidende thema's uit het Onderzoeksplan 2023-2024 van de Rekenkamercommissie.

Doel onderzoek

Het onderzoek geeft onder meer inzicht in het vastgestelde minimabeleid in de gemeenten Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg, hoe de gemeenten het minimabeleid uitvoeren en hoe gebruikers ervan dit ervaren, hoe de gemeenteraden op het minimabeleid en de uitvoering ervan (kunnen) sturen en de verbetermogelijkheden.

Uitvoering onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd door Purpose. Van oktober 2022 tot en met maart 2023 heeft dit adviesbureau:

- documenten bestudeerd, zoals beleidsplannen, programmabegrotingen, jaarrekeningen, enzovoorts;
- gesprekken gevoerd met ambtenaren, hulpverleners en verantwoordelijke wethouders;
- gesprekken gevoerd met gebruikers van de minimaregelingen;
- de verzamelde informatie geanalyseerd en verwerkt, en daarover gerapporteerd.

Conclusies

1. De vier Rekenkamercommissie-gemeenten hebben een compleet minimabeleid met doelen.
2. Inwoners die gebruikmaken van de minimaregelingen zijn er blij mee. Volwassenen missen een aantal minimaregelingen voor henzelf.
3. Het bereik van de minimaregelingen is redelijk stabiel door de tijd. Er worden echter nog veel mensen niet bereikt die wel in aanmerking komen voor de regelingen.
4. De minimaregelingen zijn bekender bij inwoners met kinderen en/of met een bijstandsuitkering, dan bij inwoners zonder kinderen en/of inwoners met een laag ander inkomen dan bijstand.
5. Inwoners hebben moeite met de hoeveelheid aan te leveren informatie om de ondersteuning te ontvangen; zeker als inwoners minder digitaal vaardig zijn of geen bijstandsuitkering hebben.
6. De jaarlijkse her-aanvragen voor sommige minimaregelingen veroorzaken stress en onbegrip bij inwoners.
7. Inwoners van Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg vinden dat de consulenten in Leidschendam-Voorburg niet klantgericht en vaak onbereikbaar zijn voor inwoners of hulpverleners. Ze ervaren weinig ruimte voor maatwerk.
8. Uitsluitend in Leidschendam-Voorburg wordt onderzocht hoe gebruikers het minimabeleid beleven.
9. In de vier gemeenten zijn de gestelde doelen onvoldoende SMART. Daardoor is het voor het college van B&W en de gemeenteraad moeilijk om op realisatie van de gestelde doelen te sturen.
10. De gemeenteraden worden actief betrokken bij het ontwikkelen en evalueren van beleid. Zij hebben via schriftelijke vragen en moties invloed op het beleid.

Aanbevelingen

Verzoek uw college van burgemeester en wethouders om:

1. vindbare, heldere informatie over minimaregelingen te plaatsen op de eigen website;
2. aanvraagformulieren te vereenvoudigen en/of te combineren en digitale aanvragen mogelijk te maken;
3. her-aanvragen te automatiseren en te vereenvoudigen;
4. de vaste aanvraagdatum per inwoner los te laten;
5. de informatievoorziening over minimaregelingen te verbeteren en daarvoor inwoners, hulpverleners en eventuele cliëntenraden actief te betrekken;
6. regelmatig onderzoek te doen naar de bekendheid en doeltreffendheid van minima- en participatieregelingen (o.a. op basis van de uitkomsten van de Armoedemonitor), en naar de beleving van inwoners;
7. de beleidsdoelen specifiek, meetbaar en realistisch te maken, door concrete activiteiten en indicatoren te koppelen aan elk beleidsdoel;
8. bij extern onderzoek uit te gaan van dezelfde indicatoren als in eerder extern onderzoek gebruikt zijn;
9. verhoging van de inkomensgrenzen te overwegen (net als andere gemeenten in Nederland);
10. te werken aan een klantgerichte cultuur bij consulenten;
11. maatwerk te verlenen voor individuele inwoners (uitgangspunt is wat een inwoner nodig heeft);
12. het overleg tussen inkomensconsulenten en ketenpartners voort te zetten en verbeteruggesties te benutten;
13. aan te geven wanneer de aanbevelingen worden uitgevoerd en u op de hoogte te houden van de voortgang.

Bespreking rapport in de commissie M&S van 18 januari 2024

De commissie dankt de rekenkamercommissie voor het rapport. De commissie kan zich vinden in het merendeel van de aanbevelingen. Geconstateerd wordt dat een aantal aanbevelingen 'laaghangend fruit' zijn en meteen uitgevoerd of verbeterd kunnen worden. Maar er zijn ook aanbevelingen waarvan de commissie de (financiële) gevolgen van wil kennen voordat het college de opdracht krijgt om die uit te voeren. De wethouder geeft aan reeds te werken aan het geplande Koersdocument minimabeleid, waarin hij zal ingaan op de aanbevelingen. Daarom is het voorstel dat de raad nu niet besluit over de aanbevelingen, maar het college vraagt om in het koersdocument inzichtelijk te maken welke aanbevelingen wel en welke niet uitgevoerd kunnen worden zodat de raad hierover op dat moment kan besluiten. De wethouder zegt toe een informatiebrief naar de raad te sturen waarin staat welke (laaghangend fruit) maatregelen al worden uitgevoerd, voor de commissiebehandeling van het koersdocument.

Commissie Mens en Samenleving,
18 januari 2024

Besluit

Zaaknummer: Z/23/077174/382502

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelezen het de brief van de Rekenkamercommissie en het rapport minimabeleid, d.d. 1 september 2023;

Gehoord de bespreking in de commissie Mens en Samenleving van 18 januari 2024,

besluit:

Het college op te dragen om in het Koersdocument minimabeleid, dat gepland staat voor besluitvorming op 11 april 2024, inzichtelijk te maken welke aanbevelingen wel en welke niet uitgevoerd kunnen worden zodat de raad hierover op dat moment kan besluiten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 1 februari 2024.

de griffier,

de voorzitter,

Drs. B.J. Urban

Drs. N. Stemerding